

Tinódi Lantos Sebestyén

CRONICA

Az olvasókhöz

Minden rendbéli tudós olvasó jámboroknak köszönetöt és Istenben való imádságot!

Ez jelenvaló könyvecskét szörzeni nem egyébért gondolám, hanem hogy az hadakozó, bajvívó, várak, városok rontó és várban szorult magyar vitézöknek lenne tanúság üdvességes, tisztösséges megmaradásokra, az pogány ellenségnek mimódon ellene állhassanak és hadakozjanak; mert mint illik lélok szerént az ördöggel, testtel és ez világgal korosként az jó körösztýennek hadakozni: ugyan ez világ szerént és az pogány, ellenséggel illik tusakodni, ellene állani, örök életöt nyerni. Lám az hadakozás, emböröldöklés régön kezdetött, még Ádám atyánk idejében, mikor az első két fia egyik az másikat, Kaim Ábelt megölte. Azulta fogva mennyi számtalan sok csudák, hadak, öldöklésök löttenek? Az krónikában bölcesek azt mind beírták. Én azt meggondölván és látván ez szegíny Magyarországbán, mely csuda veszödelmes hadak kezdének lenni: ezöknek megírására, hogy ki lenne végemléközet, senkit nem hallhaték. Mind-ezök meggondolván és uraimnak barátimnak erre való intésöket gyakorta hallván, készőrittetem énmagamat ez szegíny eszömmel ezöknek gondviselésére foglalnom és ez egynéhány istóriát megírnom, öszveszednöm és az községnek kiadnom, ki lenne azt több krónikák között végemléközet. Kinek munkájában sokat fáradtam, futostam, tudakoztam, sokat is költöttem. Igazmondó jámbor vitézöktül, kik ez dolgokba jelön voltanak, értéköztem; sem adományért, sem barátságért, sem félelemért hamisat be nem írtam, azmi keveset írtam, igazat írtam; ha valahol pedig vétök, volna benne, azt ne én vétkömnek, hanem azkitől értéköztem, tulajdonítsátok; és kérlek titöket, énnéköm megbocsássatok. Ha penig azt értöm, hogy ez én munkám jónak és kellemetösnek tetszik tinektök, ezután is ajánlom énmagamat, míg az Úr Isten éltet ez világba, az jövendő szerencsákat és hadakat, vitézségöket, jóakarattal, gondviseléssel, igazán jámborul öszveszednöm, írnom és, kiadnom igyeközöm; kiből az vitézök minden igyökbe körösztýén módra tudjanak üdvességökre bölcsen járni, hadakozni. Továbbá üdvösségös egészségötököt kívánom. Erdélyben Kolozsvárból, Böjtmás hónap 14. napján, Krisztus születése után 1554. esztendöben.

1554

Sebestyén Tinódi Lantos

CRONACA

Ai lettori

A tutti i pii lettori sapienti dell'Ordine, gratitudine e preghiera in Dio!

Ho pensato di realizzare il presente libretto se non altro ma perché serva da insegnamento ai prodi ungheresi combattenti, duellanti, distruttori di castelli e città, e nei castelli rinchiusi, per rimanere cristiani e onesti, per poter dunque resistere e combattere il nemico pagano; come per un buon cristiano sia doveroso impegnarsi secondo l'anima e l'età a combattere il diavolo, il corpo e questo mondo. Sempre secondo le regole di questo mondo, è doveroso lottare, resistere al nemico pagano e guadagnarsi la vita eterna.

Tale lotta e l'omicidio risalgono a molto tempo fa, ai tempi ancora di nostro padre Adamo, quando uno dei suoi primi due figli, Caino, uccise Abele. Da allora in poi quanti miracoli, guerre e massacri infiniti sono avvenuti?

Tutto questo fu riportato dai saggi nelle cronache. Avendo riflettuto e avendo costatato quali guerre paurose erano scoppiate nella povera Ungheria, non avevo sentito che ci fosse qualcuno con l'intenzione di riportarle sulla carta perché diventassero ultime memorie. Avendo riflettuto e avendo dato ascolto alle frequenti esortazioni dei miei signori amici al riguardo, ho costretto la mia povera mente a redigere e a mettere sulla carta alcune storie, a farne una raccolta e a pubblicarla per la comunità, affinché diventassero le ultime memorie tra le molte cronache già esistenti. Realizzarla mi è costata molta fatica, molto affanno e ricerche e anche molte spese. Mi sono consultato con prodi sinceri dai pii sentimenti che hanno partecipato agli avvenimenti; non ho inserito nulla di falso né per offerta né per amicizia né per paura, e quel poco che ho scritto corrisponde alla verità: Se vi fossero inesattezze attribuitele non a me ma a chi mi ha fornito informazioni e, quanto a me, vi prego di perdonarmi. Invece, se capirò che avete trovato buono e di vostro gradimento questo lavoro, allora, fino a che il Signore Iddio mi terrà in vita sulla terra, mi offro anche nel futuro per raccogliere, mettere sulla carta e provare a pubblicare con buona volontà e semplicità e con la massima cura i successi, le guerre, le gesta eroiche a venire; perché i prodi se ne servano in ogni loro faccenda, sappiano in modo cristiano cercare la salvezza con saggezza e fare la guerra. Vi auguro inoltre una salute piena di salvezza. Scritto in Transilvania, a Kolozsvár, il giorno 14° del mese di Digiuno, nell'anno 1554 dopo la nascita di Cristo.